

การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชา
ประเพณีไหลเรือไฟต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลต่างอย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
Development of English Curriculum for Tourism Entitled
“Lai Ruea Fai Tao Ngoi” for Prathom Suksa 6 at Anuban Tao Ngoi
School under the Office of Sakon Nakhon Primary
Educational Service Area 1

ผู้วิจัย นางพรพิไล เชื้อคมตา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์

Researcher : Mrs. Pornpilai Chueakomta; Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Vjitrta Vonganusith

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลต่างอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 2) ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนตามหลักสูตร และ 4) เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลต่างอย จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Dependent Samples)

การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) ชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) ชั้นพัฒนาหลักสูตร 3) ชั้นนำหลักสูตรไปใช้ 4) ชั้นประเมินและแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลต่างอย ผลการประเมินมีค่าเท่ากับ 4.56 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด

2. หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.20/76.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ คือ 75/75

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop an English curriculum for Tourism entitled “Lai Ruea Fai Tao Ngoi” for Prathom Suksa 6 at Anuban Tao Ngoi School under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1 2) to investigate the efficiency of the English Curriculum to meet the standard efficiency of 75/75 3) to compare the students, leaning achievement through this curriculum and 4) to compare the students, attitudes toward leaning English. The sampling group, obtained through cluster random sampling technique, were 30 students of the Prathom Suksa 6/1 at Anuban Tao Ngoi school in the second semester of the 2012 academic year. The research was One Group Pretest-Posttest design. The statistic used in analyzing data were mean, standard deviation, and t-test (Dependent Samples).

The curriculum was developed through 4 stages as follows: 1) Fundamental Data Investigation 2) Curriculum Development 3) Curriculum Implementation 4) Evaluation and Revision.

The Findings were as follow :

1. The developed course curriculum was at the highest level of the appropriateness ($\bar{x} = 4.56$).
2. The efficiency of the developed curriculum was at 80.20/76.06 which was higher than the standard criteria of 75/75.
3. The posttest mean scores of the students, learning achievement after the intervention the students were higher than that of their pretest mean scores at the .01 level of significance.
4. The posttest mean scores of students, attitudes towards English learning was higher than that of their pretest mean scores was at the .01 level of significance.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 23 วรรค 3 ว่าด้วยความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทยตามมาตราที่ 27 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กล่าวถึงการนำภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นมาเป็นแนวทางการจัดการศึกษาความว่าในการจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นและให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการให้เหมาะสมตามระดับ การศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นอกจากนั้นในมาตรา 29 ได้กล่าวว่า ให้สถานศึกษา

ร่วมกับบุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์การชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาระหว่างชุมชนและในมาตราที่ 57 กล่าวว่า ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 22-29)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดหลักการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 25) การพัฒนาผู้เรียนให้ตรง มีความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 7)

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้กลุ่มสาระต่างประเทศเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรกำหนดให้แต่ละสาระการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้นประกอบด้วยความรู้ ทักษะ เจตคติ วัฒนธรรมการใช้ภาษาในการสื่อสารและการใช้ภาษาในการประกอบอาชีพ การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษในทุกระดับชั้น โดยจัดเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานและจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาที่ต้องการเน้นให้ผู้เรียนเลือกตามความพร้อม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 10-24) และจากจุดเน้นดังกล่าวได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกปัจจุบัน ซึ่งการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลกและตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม

และมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการท่องเที่ยวได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 220)

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร และการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลาย ในยุคสารสนเทศและสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในทุกระดับการศึกษา พบว่าผลการเรียนการสอนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ การเรียนรู้อย่างคงแน่นให้ผู้เรียนรับรู้จากการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา มากกว่าการพัฒนาคนให้มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนการแก้ปัญหา ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากการใช้เทคนิคการสอนครู ส่วนใหญ่ยังไม่มีเทคนิคการสอนที่ดีพอ และยังใช้วิธีการสอบแบบเก่าเป็นจำนวนมาก (จรรยาพรธรรณินทร์, 2554, หน้า 22) ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ จึงนับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับครู เพื่อจะได้นำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียนให้น่าสนใจ ส่วนหนึ่งที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประสบความล้มเหลวคือ ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ไกลตัว ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริงตามทฤษฎีของธอร์นไดค์ (Thomdike) ที่กล่าวว่าควรเรียนรู้ความเป็นมาของสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเราก่อน จากสภาพจริงและของจริงเสียก่อน ดังนั้นหากผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวสอดคล้องเหมาะสมกับธรรมชาติ ภูมิหลังและวิถีชีวิตในห้องเรียน ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ที่มีคุณค่าและเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น (ปรารธนา ศรีสุข, 2544, หน้า 2)

โรงเรียนอนุบาลต่างอย จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตั้งอยู่ในเขตอำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ทิศเหนือมีพื้นที่ติดกับจังหวัด

หนองคาย ทิศใต้มีพื้นที่ติดกับจังหวัดมุกดาหาร ทิศตะวันออกติดเขตจังหวัดนครพนม และทางตะวันตกติดเขตจังหวัดอุดรธานี กลุ่มชนพื้นเมืองเป็นกลุ่มผู้คนที่อพยพมาจากเมืองเก่าทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง แบ่งเป็น 6 เผ่าตามลักษณะประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา คือ เผ่าโย้ย เผ่าภูไท เผ่าญ้อ เผ่าโซ่ เผ่ากะเลิงและเผ่าไทยอีสาน (กรมศิลปากร, 2542, หน้า 12) จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 18 อำเภอ 1 ใน 18 อำเภอ คือ อำเภอต่างอยเป็นชุมชนที่มีคนพื้นเมือง คือ ชาวไทยญ้อ อาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่ มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับลำน้ำพุ่ง ซึ่งเป็นลำน้ำที่ไหลผ่านกลางหมู่บ้าน จึงก่อให้เกิดประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะโดดเด่นน่าสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับลำน้ำพุ่ง คือ ประเพณีไหลเรือไฟ ซึ่งเป็นประเพณีที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่องานที่ต่อลำน้ำ อันเป็นที่มาของอาหารความอุดมสมบูรณ์ทางเกษตรกรรม และเพื่อเป็นการคาราวะขอขมาแม่พระแม่คงคา ซึ่งถือเป็นเทพที่สถิตประจำลำน้ำ ประเพณีไหลเรือไฟจะจัดขึ้น ปีละ 1 ครั้ง ในช่วงปลายเดือนกันยายนของทุกปี (สุกัญญา นามสุวรรณ, 2553, หน้า 12)

ประเพณีไหลเรือไฟเป็นประเพณีที่มีความสำคัญยิ่งของชาวอำเภอต่างอยและได้ถูกประกาศให้เป็นงานประเพณีที่นำท่องเที่ยวประจำจังหวัดสกลนครในปี 2553 โดย สุกัญญา นามสุวรรณ (2553, หน้า 13) ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ประเพณีของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีทางด้านเศรษฐกิจสังคมและเป็นการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ตระหนักและเห็นคุณค่า เกิดความภาคภูมิใจ รักและหวงแหน วัฒนธรรมประจำถิ่นของตน พร้อมใจเชิดชูวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้มาเยือน เพิ่มรายได้แก่ครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยว ในปี 2545 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครได้สนับสนุนงบประมาณการจัดงานทำให้ประเพณีนี้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น จากความสำคัญและเพื่อเป็นการให้นักเรียนและเยาวชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของประเพณีไหลเรือไฟ โรงเรียนอนุบาลต่างอย จึงเข้าร่วมประเพณีดังกล่าวกับชุมชนเป็นประจำทุกปีและด้วยเหตุที่เป็นโรงเรียน

ประถมศึกษาประจำอำเภอ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน มีหมู่บ้านในเขตบริการ จำนวน 7 หมู่บ้าน และมีนักเรียน จำนวน 600 คน นอกจากนี้โรงเรียนอนุบาลต่างอยได้ตระหนักถึงปัญหาของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือยังขาดสาระการเรียนรู้ที่จะเพิ่มเติมเข้าในหลักสูตรให้ครบตามโครงสร้างเวลาเรียน ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับประเพณีไหลเรือไฟอำเภอต่างอยให้เป็นสาระเพิ่มเติมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้เยาวชน ในการใช้ภาษาอังกฤษ และเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 (โรงเรียนอนุบาลต่างอย, 2554)

จากความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลของโลก ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะภาษาอังกฤษจากเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เป็นแนวทางที่คาดว่า จะสามารถพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น และเพื่อสนองตอบความต้องการของโรงเรียนและชุมชน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จึงได้พัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอยขึ้น โดยจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ของหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลต่างอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

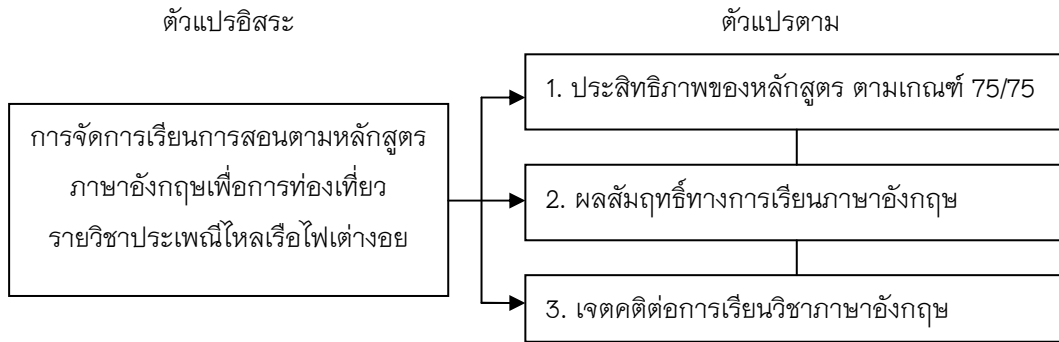
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลต่างอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการเรียน ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้ประกอบการนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลต่างอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.1.2 ประชากรในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลต่างอย อำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 103 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบ (Purposive Sampling) ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน ผู้บริหาร 2 คน ครูผู้สอน 8 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลต่างอย จำนวน 10 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น 15 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลต่างอย จำนวน 20 คน รวม 75 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร

ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลต่างอย อำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งคัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากการจัดนักเรียนคละความสามารถระดับเก่ง ความสามารถปานกลาง และความสามารถระดับอ่อน ในจำนวนที่ใกล้เคียงกันสามารถเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 หลักสูตรหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟต่างอย โรงเรียนอนุบาลต่างอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.2 เอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่

2.2.1 คู่มือครู

2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 11 แผน

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบอัตนัย จำนวน 20 ข้อ

2.4 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลพื้นฐานโดยใช้แบบสอบถามและทดลองใช้หลักสูตรและเอกสารหลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ใช้เวลาทดลองรวม 20 ชั่วโมง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหา ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร โดยใช้ค่าเฉลี่ยจากคะแนน Rating Scale การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการหาค่า IOC ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอัตนัย โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการหาค่าความเที่ยงตรง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องกรวัด หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธี Item-Total Correlation และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟเต่างอย โดยการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Samples เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Samples การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยการหาค่า E_1/E_2

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟเต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเต่างอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญเป็น

ผู้ตรวจสอบความถูกต้องและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด

2. หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟเต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.20/76.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ คือ 75/75

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟเต่างอย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.20/76.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

- 1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรและได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้คือ 1) สํารวจข้อมูลพื้นฐานแล้วนำมาวิเคราะห์ทางด้านความต้องการการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและผู้วิจัยยังศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟเต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเต่างอย โดยกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรพื้นฐานครบตามการศึกษาแนวการพัฒนาหลักสูตร 3) การตรวจสอบหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรก่อนการนำไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านภาษาอังกฤษและด้านประเพณีไหลเรือไฟ ตรวจสอบคุณภาพและให้คำแนะนำก่อนการนำไปใช้ ซึ่งหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดมาก สอดคล้องกับแนวคิด ของ อํารง บัวศรี (2542, หน้า 296-297) ที่กล่าวว่า การประเมินผลเบื้องต้น

ของหลักสูตรก่อนการนำไปทดลองใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะเป็นการทบทวนตรวจสอบหลักสูตรที่จัดทำขึ้นว่ามี สิ่งใดบกพร่อง เหมาะสมและควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข

1.2 หลักสูตรกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนในเรื่องที่ใกล้ตัว มีสาระการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง เป็นไปตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 27 ที่เน้นให้สถานศึกษาจัดทำ สาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นความสามารถ ความถนัดและความ ต้องการของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 3) สอดคล้อง กับผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวนครพนม ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครพนม เขต 1 ของกัญสิทธิ์ วงศ์จำปา (2551, หน้า 100-101) พบว่า หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี มีความ กระตือรือร้นและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเภทเวิลด์วีโดต่างอย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลต่างอย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนน เฉลี่ย ก่อนเรียนร้อยละ 48.34 คะแนนหลังเรียนร้อยละ 76.06 โดยมีคะแนนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ก่อนเรียนเท่ากับ 3.17 และหลังเรียนเท่ากับ 6.08 สาเหตุที่ผลเป็นเช่นนี้ อาจเพราะ

2.1 กระบวนการเรียนการสอนตามแผนการจัดการ เรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพสูง จากการ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับ หลักการสอน ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach) โดยเน้นความรู้ความสามารถ ด้านภาษาและไวยากรณ์ (Linguistic Competence) และด้าน ความสามารถทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการสอนภาษา ตามแนว ของ ไฮม์ (Hymes, 1981, pp. 7-16) โดยเน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ ผู้วิจัยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่ หลากหลาย มีกระบวนการเรียนภาษา และกระบวนการ กลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ กระบวนการคิด และกระบวนการสร้างเจตคติ ซึ่งสอดคล้อง กับ ชวลิต ชุกกแพง (2551, หน้า 108) ที่กล่าวว่า การจัดการ กิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการจะช่วยให้ ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำกระบวนการไปใช้แสวงหา ความรู้ต่อไป ผู้วิจัยยังจัดให้มีการประเมินผลควบคู่ไปกับ การเรียนการสอน ครอบคลุมการวัดระดับทักษะทางภาษา ทั้ง 4 ทักษะ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความ หลากหลาย ผู้เรียนผลิตชิ้นงาน และนำเสนอผลงานด้วย ตัวเอง ด้วยความภาคภูมิใจ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง

2.2 ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ทางด้านสาระของ เนื้อหาเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นสาระการเรียนรู้ที่พัฒนา มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง เพียงแต่ผู้เรียนยังขาด ความรู้และทักษะทางภาษาในการสื่อสาร ซึ่งผู้วิจัยได้ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อปัญหานี้ เป็นอย่างดี โดยกำหนดเนื้อหาตามพื้นฐานความรู้ของ ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ฐุบทอง กว่างสวาสดี (2545, หน้า 78) ที่สรุปแนวการจัดการกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อ การสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายประการ เป็นต้นว่า ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้รับสารและผู้ส่ง โดยผู้สอนมีหน้าที่ให้ความ ช่วยเหลือคอยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในทุก กิจกรรม ทำให้ผู้เรียนตั้งใจและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง

3. ค่าเฉลี่ยคะแนนของการวัดเจตคติด้วยแบบวัด เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัย กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนเฉลี่ยของ การวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษคะแนนก่อนเรียนได้ ร้อยละ 58.17 หลังเรียนได้ร้อยละ 78.20 โดยมีคะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ก่อนเรียนเป็น 5.48 และหลังเรียนเป็น 4.75 ทั้งนี้สาเหตุอาจเป็นเพราะ

3.1 ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้วิจัยได้จัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลายมีการประเมินผลที่ชัดเจน ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ในทุกผลการเรียนรู้ที่กำหนดมาจากขั้นตอนของกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2544, หน้า 173) ที่กล่าวถึงหลักสำคัญในการประเมินผลว่า การประเมินผลควรมีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เน้นคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนเป็นภาพรวม และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2554, หน้า 36) ที่เสนอแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดและทัศนคติส่วนตัวของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิสัมพันธ์ (Interaction Activity) มีลักษณะเพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติ เกิดสนุกสนาน น่าสนใจ โดยมีผู้เรียน เพื่อเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันประเมินผลทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.2 ผู้วิจัยได้จัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางภาษา ทำให้มีบรรยากาศเหมาะสมแก่การเรียนรู้มีคอมพิวเตอร์ที่สามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต มีเครื่องปริ้นเตอร์ไว้ใช้ในการผลิตชิ้นงานและมีชุดคอมพิวเตอร์ประกอบเครื่องเสียงและโทรทัศน์ ที่สามารถฝึกทักษะการสื่อสารและนำเสนอผลงานได้ เป็นหลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ วงศ์พุ่ม (2550, หน้า 122) ผลการวิจัยพบว่า การตอบสนองในเชิงบวกหรือเชิงลบของนักเรียนในการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมและบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. ควรให้ความสำคัญกับการปฐมนิเทศผู้เรียน เน้นย้ำให้เข้าใจในลักษณะการเรียนการสอนของหลักสูตร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกทักษะต่างๆ ทางภาษา และการวัดประเมินผล

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ครอบคลุมหลักสูตรให้เข้าใจและจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อม และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง

3. ควรจัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรมและควรจัดให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเรื่องราวในห้องเรียน

4. ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เป็นคำศัพท์ และเรื่องราวในห้องเรียน ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียน โดยมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหาของห้องเรียน เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ให้ครอบคลุมในกลุ่มสาระต่างๆ

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการสนับสนุนให้ สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และเผยแพร่หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟ ให้แก่ครูผู้สอนเพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ รายวิชาประเพณีไหลเรือไฟ ในทุกระดับชั้นโดยปรับสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นนั้นๆ

2. ควรทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ สาระเพิ่มเติม เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ประเพณีและวัฒนธรรมในเรื่องอื่นๆ ที่น่าสนใจ ให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมศิลปากร. (2542). *หนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดสกลนคร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- กัยสิทธิ์ วงศ์จำปา. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวนครพนม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2554). การเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 12(10), 22.
- ชวลิต ชูกาแพง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- ธูปทอง กว่างสวัสดิ์. (2545). *สัมมนาหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษ*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรารธนา ศรีสุข. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุกัญญา นามสุวรรณ. (2553). ดอกจาน. *วารสารวิชาการ*, 2(9), 14-17.
- อรรธรณ วงศ์พัฒน์. (2550). *รายงานการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- Hymes, H.D. (1981). *On Communicative Competence in the Communicative Approach to the Language Teaching*. London: Oxford University Press.